

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite VARELY/7980/2022

Aihe Pohjan Voima Oy:n Santakankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostus, Siikainen, Kankaanpää

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Santakankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston YVA-selostusta. Pohjan Voima Santakankaan Tuulipuisto Oy suunnittelee Siikaisten kunnan koillisosaan sekä tuulivoimapuistoa että aurinkovoimapuistoa, joka ulottuu myös Kankaanpään kaupungin alueelle. Hankealueelta on matkaa Siikaisten keskustaan noin 8 km. Hankkeen tuulivoimala-alueelle suunnitellaan enintään seitsemän kokonaiskorkeudeltaan 300 metrin voimalan rakentamista. Aurinkovoimala muodostaa kaksi erillistä tuotantoaluetta, joissa paneelikenttiä on yhteensä 14. Näiden yhteenlaskettu pinta-ala on 178 hehtaaria.

YVA-ohjelmavaiheen jälkeen hankesuunnitelmaan on tullut lukuisia muutoksia. YVA-selostuksessa on arvioitu useampia vaihtoehtoja ja voimaloiden paikat sekä niiden yksikköteho ja roottorien halkaisija ovat muuttuneet. Toteuttamisvaihtoehdoissa VE1 ja VE2 rakennetaan ainoastaan tuulivoimalat, näissä vaihtoehdoissa voimaloiden määrä on sama, mutta sijainnit hankealueella eroavat toisistaan. Vaihtoehdoissa VE3 ja VE4 rakennetaan sekä tuulivoimalat että aurinkovoimalat. Tuulivoimaloiden sijainnit vastaavat vaihtoehtoja VE1 ja VE2. Sähkönsiirron osalta on tutkittu ainoastaan ilmajohdon toteuttamista kahdella eri sijaintivaihtoehdolla SVE1 ja SVE2.

Satakunnan Museon kannanotto

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin tai arvokkaalle maisema-alueelle, mutta koska kyseessä on huomattavan korkea rakentaminen (tuulivoimaloiden enimmäiskorkeus on 300 m), tulee hankkeella olemaan eri asteisia paikoin voimakkaitakin maisemallisia vaikutuksia etenkin lähi- ja keskietäisyyksillä.

Kuten YVA-selostuksessa mainitaan, maisemalliset vaikutusten eroavaisuudet vaihtoehtojen VE1 ja VE2 sekä VE3 ja VE4 välillä jäävät vähäisiksi. Satakunnan Museo olisi toivonut toteutusvaihtoehdoista arvioitavaksi selkeämpiä vaihtoehtoja.

YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan museo totesi, että hankkeen vaikutukset alueella käynnissä olevien muiden hankkeiden kanssa jäävät verrattain vähäisiksi ympäristön arvoalueisiin nähden. Merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat hankealueen pohjoispuolelle. Kookkailla voimaloilla on kuitenkin vaikutuksia ympäristön asutukseen.

Hankkeen vaikutusten arvioinnin painottamista 0–15 km etäisyydelle sekä yleispiirteisemmin kaukovaikutusalueelta 15–25 etäisyydeltä museo pitää lähtökohtaisesti riittävänä. Hankkeen vaikutuksia on kuvattu selostuksessa sanallisesti, havainnekuvoin sekä näkymäalueanalyysiä hyödyntäen. Museo on esittänyt jo hankkeen seurantaryhmän kokouksessa 16.1.2024 sekä hankkeen osayleiskaavaaluonnoksen lausunnossaan, että havainnekuvien kuvauspisteitä tulisi olla laajemmalla alueella. Näkymäalueanalyysin mukaan esimerkiksi Siikaisten suuntaan kohdistuu selkeästi vaikutuksia, mutta tältä suunnalta ei ole laadittu ensimmäistäkään havainnekuvaa. Museo olisi toivonut kyläasutukseen kohdistuvia havainnekuvia myös hankealueen koillispuolelta sekä etenkin lännen, lounaan ja etelän suunnista.

Muilta osin Satakunnan Museo toistaa jo YVA-ohjelmaa koskevassa lausunnossaan esittämän huomionsa, että kulttuuriympäristön ja maiseman osalta ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu kattavasti ja selkeästi. Lähtötiedot sekä myös vaikutusten arviointi esitetty edellä mainittuja kuvauspisteisiin liittyviä seikkoja lukuun ottamatta kattavasti ja asianmukaisesti.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Suunnittelualueilla on toteutettu arkeologinen inventointi syksyllä 2022 (Mikroliitti Oy/Antti Bilund ja Timo Sepänmaa) sekä täydennysinventointi syksyllä 2023 (Mikroliitti Oy/Timo Sepänmaa). Selvityksissä suunnittelualueilta paikallistettiin muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä: neljä tervahautaa sekä kuuden hiilimiilun ryhmä. Inventointien tulokset sekä muinaisjäännöskohteet on esitelty YVA-selostuksessa. Hankkeen mahdollisia vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön on yleisellä tasolla kuvailtu oikeanlaisesti. Vaihtoehdoissa VE1 ja VE3 Mämminniitun tervahauta (<https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000050050>) on jäämässä tuulivoimalan rakentamisalueelle ja hyvin lähelle, vain noin 70 metrin

etäisyydelle voimalan perustuksista. YVA-selostuksessa rakentamisen vaikutus kohteeseen on arvioitu vähäiseksi. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan vaikutus on kuitenkin suuri, sillä metsäinen ympäristö muuttuu teollisuusalueen kaltaiseksi ja tervahaudan yhteys sitä ympäröivään maisemaan menetetään. Huolellisella rakennustöiden suunnittelulla ja kohteen merkitsemisellä maastoon töiden ajaksi muinaisjäännös todennäköisesti voidaan edelleen säilyttää, mutta kohteen luonne muuttuu peruuttamattomasti. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta toteuttamisvaihtoehdot VE2 ja VE4 ovatkin selvästi parhaimmat.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Katariina Alaspää
Satakuntaliitto/Susanna Roslöf, Daniel Nagy, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä